

SAKSBEHANDLER
Monica Anette Rusten

INNVÅLGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
13/02469-69

DERES REF.

DERES DATO

ARK. Forvaltningsarkivet
311.1

VÅR DATO
30.06.2014

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Hordaland fylkeskommune

03 JUL 2014

Fredningssaker i Hordaland fylkeskommune

Vi viser til *Prioriteringer for kulturminneforvaltningen 2014*, prioriteringsbrevet fra Riksantikvaren til regionalforvaltningen den 28.11.2013.

I brevet ba Riksantikvaren alle fylker som har pågående fredningssaker om å gjennomgå sine saker og vurdere hvorvidt de skal gjennomføres eller avsluttes. Riksantikvaren ba videre om rapportering med konklusjoner og begrunnelse for den enkelte sak. Rapporten skulle inneholde en realistisk fremdriftsplan for gjennomføring i sakene som fylkeskommunen beslutter å videreføre.

Pågående fredningssaker i Hordaland fylke

Riksantikvaren har mottatt rapportering fra alle fylkeskommunene om sitt fredningsarbeid og pågående fredningssaker. Vi opplever at det er en felles forståelse for at dette arbeidet bør prioriteres høyere i tiden fremover. Sakene med forventet fremdrift er samlet i en felles liste. I listen er det også gjort en vurdering om saken vil svare til prioriterte tema jf. Fredningsstrategien. Riksantikvaren har nå gjort en vurdering av listen. I dette ligger at antall saker og fremdrift er sett i sammenheng med hvilke saker som bør prioriteres og hvilke som bør avsluttes.

Hordaland fylkeskommune har 17 fredningssaker, listet opp under.

Fylke	Kommune	sak	Oversendes RA Vår 14	Oversendes RA Høst 14	Oversendes RA Vår 15	Oversendes RA Høst 15
Hordaland	Bergen	Vaskerelven 32	MID opphevet i februar			
Hordaland	Austevoll	sjøbruksmiljø på Fagerbakke, Fagerbakkvågen		horing sept 14	RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Bergen	Forum kino, Fjøsangerveien 28	horing april 14	RA antar oversendelse høst 14		
Hordaland	Bergen	Klostergaten 28, Stranges stiftelse, gnr. /bnr. 165/272			Horing tidlig 15	RA antar oversendelse høst 15

Hordaland	Bergen	kong Oscars gate 70	Høring juni 14		RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Bergen	Lars Hilles gt 27, bensinstasjon		Høring august 14	RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Bergen	Lars Hilles gt 29 - Auto 23 / Automobilkompagniet		Høring august 14	RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Bergen	Lønningen gård, Lilandsvegen 133, gnr 110 bnr 1				
Hordaland	Bergen	Nygårdsparken		Høring høst 2014	RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Bergen	Parkveien 34	Høring juni 14		RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Bergen	Reimers & Søns efft. AS, tobakksbutikk, Torvalm. 8	Høring mars 14	RA antar oversendelse høst 14		
Hordaland	Bergen	Rådhuskvartalet, del av			Høring tidlig 15	RA antar oversendelse innen utgangen av 15
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 3, Haukedalsboden	Høring mai 14	RA antar oversendelse innen utgangen av 14		
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 12-24	Høring mai 14	RA antar oversendelse innen utgangen av 14		
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 69	MID, opphevingsv arsel des. 13			
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 70	MID, opphevingsv arsel des. 13			
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 71	MID, opphevingsv arsel des. 13			
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 71a	MID, opphevingsv arsel des. 13			
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 72	MID, opphevingsv arsel des. 13			
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 68a, Lehmkuhlboden	MID opphevingsv arsel feb 14			
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 78b, Holmefjordboden	Høring mai 14	RA antar oversendelse innen utgangen av 14		
Hordaland	Bergen	Sandviksboder 81, Måseskjæret 10, Måseskjærbod	MID opphevingsv arsel mars 14			

Hordaland	Etne	Stødle, Sørheim (Stødleterrassen)	Høring april/mai		RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Granvin	Ystås, gnr 115 (klyngetun)	Høring høst 14		RA antar oversendelse vår 15	
Hordaland	Kvam	Bjølvo 1 - kraftanlegg, Ålvik i Kvam	MID opphevet i februar			
Hordaland	Tysnes	Årbakka (gravsted m/bautasteiner)	Høring mai/juni 14.		RA antar oversendelse innen utgangen av 14	
Hordaland	Voss	Tysk flyvrak, Focke-Wulf 200, styrtet i Kvitanosi under 2.verdenskrig	MID, opphevingsvarsel des. 13			

I tillegg til de 17 pågående sakene har Hordaland 10 anlegg/objekter med midlertidig fredning. Hordaland fylkeskommune har varslet oppheving for noen av disse sakene. Riksantikvaren har ikke mottatt vedtak om oppheving av vedtak. Vi anbefaler at alle saker markert med grå farge gjøres ferdig snarest.

- Vedrørende Lars Hilles gt. 29

I forbindelse med fredningsgjennomgangen og en befaring Riksantikvaren deltok på i oktober 2013, befarte vi også noen av anleggene i Bergen som er under fredning. Lars Hilles gt. var en av disse. Som en foreløpig konklusjon forsto vi at fylkeskommunen ikke skulle gjennomføre vedtak av denne eiendommen, og at den like gjerne kunne bevares gjennom plan- og bygningsloven. Anlegget er ikke blant dem som fylkeskommunen foreslår å avslutte/ikke gjennomføre. Vi ber om en orientering og begrunnelse for hvorfor saken skal gjennomføres.

- Vedrørende Lønningen gård

Bygningen tilhører Avinor, rivingstillatelse ble gitt og bygningen ligger lagret og skal flyttes til ny tomt. Riksantikvaren forstår at dette har vært en vanskelig sak og at fylkeskommunen har strukket seg langt for å bevare et flott lystgårdsanlegg. Riksantikvaren vurderer likevel at forutsetningen for fredningsaken har endret seg da bygningen er tatt ned og må settes opp på ny tomt. Sammenheng mellom bygning, hage og omliggende landskap er ikke mulig å bevare. På landsbasis finnes det mange fredete lystgårdsbygninger. Det er nettopp helheten mellom park, hage og bygning Riksantikvaren ser som viktig å få komplettert på fredningslisten. Riksantikvaren ber fylkeskommunen gjøre en ny vurdering om hvorvidt saken bør gjennomføres med de forutsetningene som nå ligger til grunn.

Hvordan gjøre gjennomføring av fredningssak mindre krevende

Riksantikvaren har forståelse for at noen av sakene kan oppleves som tunge og at saksbehandlere har ulik erfaring i å gjennomføre fredningsarbeid. Vi ønsker å bistå slik at sakene ikke blir liggende og at de lettere vil gå gjennom alle prosessuelle ledd. Vi vil derfor be om rapportering om vi ser at fremdriftsplanene ikke følges.

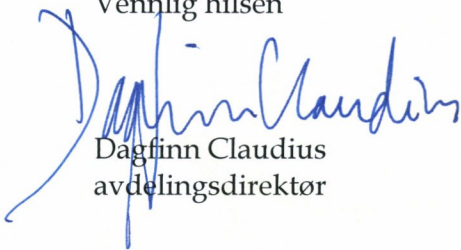
Noen saker bruker urettmessig lang tid i kommunestyrebehandlingen. For å lette behandling i kommunestyret anmodes fylkene om å varsle at saken kommer og be om at det settes av tid til behandling.

Riksantikvaren har opprettet et team som kan bistå/svare på spørsmål som vil dukke opp i utarbeidelse av saken. Under er det listet opp hvilke fagpersoner som kan bistå i ulike tema:

- **Omfang/formål, begrunnelser:**
Monica A. Rusten, 98228733 monica.nette.rusten@ra.no
- **Dokumentasjonsvedlegg:**
Berit Rønsen, 98202722 berit.ronsen@ra.no
- **Juridiske spørsmål:**
Lars Bru, 98202728 lars.bru@ra.no
Kaare Stang, 98202825 kaare.stang@ra.no
- **Grøntanlegg/hager:**
May Britt Håbjørg, 98202770 may.britt.habjorg@ra.no
- **Etterreformatorisk arkeologi:**
Jens Rytter, 98202814 jens.rytter@ra.no
- **Askeladden:**
askeladden.hjelp@ra.no
Stian Finmark, 98202718 stian.finmark@ra.no

Vi håper dere tar kontakt med oss om dere har spørsmål og at vi sammen kan sikre sakene fremdrift i henhold til fylkeskommunens innspill.

Vennlig hilsen

Dagfinn Claudius
avdelingsdirektør

Ingrid Djupedal
seksjonssjef